

Pact van Teylingen

voorjaar 2005

Redactie adres
Regio Holland Rijnland
Grachtweg 42
Postbus 87, 2160 AB Lisse
tel.: 0252-46 24 00
fax: 0252-46 24 44
fzaalberg@hollandrijnland.net
www.hollandrijnland.net

Voorjaarscongres Pact van Teylingen

De duinrandzone in de Duin- en Bollenstreek

Kom naar het Voorjaarscongres
Maandag 30 mei 2005 19.30–22.30 uur,
Theater De Muze in Noordwijk
(BIJ PARKEERTERRIJN HET WANTVELD, VLAKBIJ DE VUURTOREN).
Aanmelding via
secretariaat@hollandrijnland.net

Op maandagavond 30 mei 2005 vindt het voorjaarscongres Pact van Teylingen plaats. Thema is de binnenduinrand van de Duin- en Bollenstreek; de overgangszone tussen de duinen en het achterland. Dat gebied is uit landschappelijk, ecologisch en cultuurhistorisch oogpunt van zeer hoge waarde.

De binnenduinrand wordt echter ook intensief gebruikt voor woningbouw, gezond-

heidszorg, bollenteelt en recreatie. De komende jaren zijn er allerlei ruimtelijke ontwikkelingen te verwachten, die invloed hebben op de landschappelijke kwaliteiten van de duinrandzone.

Het congres biedt een overzicht van die kwaliteiten en van de ontwikkelingen, kansen en bedreigingen. De hoofdorganisatoren zijn de Stichting Duinbehoud en de regio Holland

Rijnland. Verder werken mee de gemeenten Noordwijk en Katwijk, de VVV Holland Rijnland, de Stichting Zuid-Hollands Landschap en het Milieu-Overleg Duin- en Bollenstreek. Het congres vindt plaats in Theater De Muze in Noordwijk.

Het programma van het congres vindt u op de achterzijde van deze nieuwsbrief.

Bollenteelt tegen de duinrand bij De Zilk

Marc Janssen, directeur Stichting Duinbehoud

‘Kansen grijpen voor het landschap’

‘Aan de voet van de duinen zijn allerlei ontwikkelingen gaande, die effect hebben op natuur en landschap. Soms staan ze op gespannen voet met het landschap, zoals de plannen voor uitbreiding van woonwijken, exportbedrijven, kassen en campings. Maar aan de andere kant bieden die plannen juist een kans waarop de natuurontwikkeling kan meeliffen’, aldus Marc Janssen, directeur van de Stichting Duinbehoud.

Marc Janssen, directeur Stichting Duinbehoud

Aan hem de vraag waarom de Stichting Duinbehoud hoofdorganisator is van het Voorjaarscongres over de duinrandzone. ‘Duinbehoud is de belangenbehartiger van natuur en landschap in het Pact van Teylingen. Wij staan nog steeds achter het Pact, maar er moet wel aandacht blijven voor de belangen van natuur en landschap. Het is heel positief geweest dat meteen na het sluiten van het Pact een forse investering in natuurontwikkeling gedaan is, door het bollenteeltgebied Lentevreugd aan de natuur terug te geven.

Maar het is een tegenvaller dat er daarna zoveel vertraging is opgetreden. De aanleg van ecologische verbindingzones loopt achter door gebrek aan geld en aan medewerking van partijen. Wij zien nog steeds allerlei niet-bollengerelateerde bedrijven in het agrarisch gebied. Bovendien is recent, bij de discussie over glastuinbouw in het Voorhouts weidegebied, toch weer voor de economische belangen gekozen.’

‘Toch ben ik niet helemaal somber’, zegt Janssen, ‘er begint schot te komen in de

natuurontwikkeling in de duinen en het waterleidingbedrijf is nu een MER-studie begonnen naar het stopzetten van de waterwinning in het Oosterkanaal. Als het grondwaterpeil in de duinen wordt verhoogd, moet er wel iets gebeuren in het achterland. Als er teveel water uit de duinen stroomt, krijgen de agrariërs wateroverlast. Daarom is in het Pact afgesproken dat er een hydrologische bufferzone moet komen ergens tussen de Ruigenhoek en Vogelenzang. Tot nu toe schiet dat niet op vanwege een patstelling in het overleg tussen de provincie en de agrariërs.

Er moet vertrouwen komen in de oplossingen die hydrologen voor het probleem bedenken. Ten zuiden van De Zilk wordt gedacht aan een serie putten langs de provinciale weg, die afwateren in een sloot met ecologisch ingerichte oevers van een paar meter breed. Ten noorden van De Zilk is het lastiger, daar gaan de duinen abrupt over in het bollenland. Daar zou een groene zone van 10 tot 15 meter breed

In deze Nieuwsbrief

Voorjaarscongres 1

Stichting Duinbehoud 1

De Duinrandzone in Vogelvlucht 2

- Natuur en landschap
- Cultuurhistorie
- Woningbouw
- Toerisme en recreatie

Programma

Voorjaarscongres 4

Nieuwe Stuurgroep-voorzitter Jos Wien 4

De duinen bij Langevelderslag

vervolg pagina 1

tussen moeten komen. Het verlies aan bollen-
grond moet dan gecompenseerd worden. Ook
het zweefvliegveld moet om die reden ver-
dwijnen uit de duinen, want het wordt er te
drassig.'

'De inpassing van storende elementen in het
landschap kan beter. Het was de bedoeling
dat de campings uit het duingebied zouden
verdwijnen, maar dat is niet gelukt. Nu wor-
den bij de camping Noordwijkse Duinen,

voorheen Jan de Wit, zelfs nieuwe huisjes
gebouwd, die niet passen in het duingebied.
Camping De Noordduinen laat gelukkig zien
dat het ook anders kan. Er liggen zeker nog
kansen voor het landschap, maar die moeten
we wél grijpen. We moeten natuurontwikke-
ling slim zien te koppelen aan economische
ontwikkelingen. Bij de inpassing van het
bedrijventerrein Delfweg in de omgeving bij-
voorbeeld kan winst voor het landschap
behaald worden als meteen de ecologische
verbinding tussen Keukenhof en de duinen
wordt aangelegd.'

De duinrandzone in vogelvlucht

Natuur en landschap

Lentevreugd

Bij het sluiten van het Pact van Teylingen in
1996 werd besloten het bollenteeltgebied
Lentevreugd terug te geven aan de natuur. In
het bijna honderd hectare grote natuurgebied
tussen Wassenaar en Katwijk worden twee
ecosystemen hersteld. In de 'natte schrale
graslanden' kunnen zeldzame planten als
orchideeën en parnassia groeien; in de 'duin-
beken' voelen moerasvogels zich thuis.

Het Langeveld

In het Langeveld wordt sinds 2002 gewerkt
aan natuurontwikkeling. Aan weerszijden

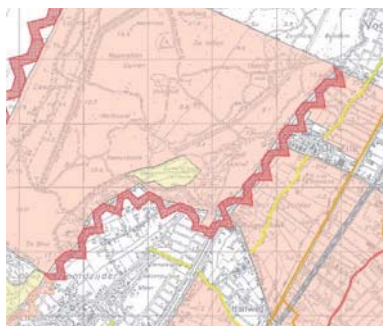
Natuurontwikkeling in het Langeveld

van de Langevelderslag zijn in de graslandjes
poelen gegraven, waar reptielen en amfi-
bieën kunnen leven en is een duinbeek aan-
gelegd. Wandelaars kunnen de Zandhagedis-
route door het gebied lopen (zie www.landschappen.nl). In de volgende fase wordt een

duinrel aangelegd tussen het zweefvliegveld
en de weg naar Langevelderslag, om het
regenwater af te voeren. Door ingrepen in de
begroeiing worden de natuurwaarden verbe-
terd en neemt ook de recreatieve waarde toe.

Cultuurhistorische contrastzone

In de achterliggende eeuwen zijn de duinen
op veel plaatsen afgegraven; eerst voor de
zandwinning, later voor de bollenteelt. Op
veel plaatsen is nog te zien waar een flinke
hap uit de duinen genomen is. Daar vormt
de steile duinrand een bijzonder contrast
met de veel lager gelegen geestgronden.

De scherpe overgang met de duinen staat hoog op de
Cultuurhistorische Waardenkaart

Deze contrasten zijn kenmerkend voor het
unieke zanderijenlandschap. Daarom wor-
den deze scherpe afgrenzingen in de provin-

ciale Cultuurhistorische Hoofdstructuur
omschreven als een 'landelijke contrastzone
met hoge tot zeer hoge waarde'.

Woningbouw in de duinrand

Middengebied Noordwijk

Noordwijk is bezig met een structuurschets
voor het Middengebied tussen Noordwijk-
Binnen en Noordwijk aan Zee. Daar maakt

Het Middengebied in Noordwijk

ook de Vinkeveldpolder-Noord deel van uit.
Dit bollenteeltgebied aan de Beeklaan is van
hoge landschappelijke kwaliteit vanwege de
openheid en de steile grens met de hoge dui-

Eén van de marinebarakken in Valkenburg

nen. Om de kwaliteit van het agrarisch landschap nog te verbeteren moeten er enkele opstallen verplaatst worden en moet de waterhuishouding worden verbeterd. Tegen de duinen aan kunnen ecologische en recreatieve zones een plek krijgen.

Sancta Maria

Vlak achter de duinen zijn in de vorige eeuw grote zorginstellingen gesticht, zoals Sancta Maria en Sint Bavo en de Willem van den Bergh Stichting. Doordat patiënten tegenwoordig worden ondergebracht in woonwijken, komen deze terreinen vrij voor woningbouw. De Rijngest Group en de gemeenten Noordwijk en Noordwijkerhout hebben een plan gemaakt voor de bouw van 200 woningen op het terrein van Sancta Maria. Daarbij wordt rekening gehouden met de ecologische waarden en het cultuurhistorisch erfgoed. De bouw ervan moet dit jaar starten.

Duindorp Willem

In de Willem van den Bergh in Noordwijk wonen straks nog maar 400 verstandelijk gehandicapten. Op het parkachtige instellingsterrein komt dan ruimte vrij voor woningen voor niet-cliënten. Omgekeerde integratie heet dat. Er ligt een plan voor herontwikkeling van het terrein en voor de bouw van 500 woningen. De bouw van dit

Duindorp Willem zou al medio 2005 van start moeten gaan.

Marinevliegekamp Valkenburg

Aan weerszijden van de Wassenaarseweg in Katwijk staan de barakken van defensie. Nu het vliegveld gesloten is en er een nieuwe woonwijk komt, kan een deel van de gebouwen een nieuwe functie krijgen. Aan de oostkant van de barakken ligt het tuindersgebied De Mient-Kooltuin. De kwekers zouden de barakken het liefst slopen en de grond weer voor tuinbouw benutten.

De provincie Zuid-Holland wil er geen monumenten van maken, maar vindt wel dat bij de verdere inrichting van het gebied rekening moet worden gehouden met de cultuurhistorisch waardevolle onderdelen van het vliegekampcomplex. Aan de duinkant wordt echter ook gedacht aan natuurontwikkeling.

Toerisme en recreatie in de duinrand

De duinrand bij Noordwijk en Katwijk wordt intensief gebruikt voor verblijfs- en dagrecreatie. Strandtenten, campings, hotels en bungalowparken liggen dicht langs de duinvoet.

Veel campings zijn momenteel bezig met een vernieuwingsslag, waarbij de oude huisjes en stacaravans plaatsmaken voor nieuwe bungalows.

Op camping De Noordduinen in Katwijk wil men bijvoorbeeld 48 nieuwe bungalows bouwen. Maar omdat de camping grenst aan het waardevolle natuurmonument Coepelduynen, moet de natuur daar zo min mogelijk geschaad worden. Daarom wil de campingshouder de nieuwe huisjes verdekt opgesteld bouwen in een zandwal.

Camping De Noordduinen in Katwijk.

Programma Voorjaarscongres 30 mei

De Duinrandzone in de Duin- en Bollenstreek

Locatie: Theater De Muze, Wantveld 2, 2202 NS Noordwijk

- 19.30 uur : Ontvangst met koffie en thee.
- 20.00 uur : Welkom door J. Wienen, voorzitter Stuurgroep Pact van Teylingen;
Uitleg door de avondvoorzitter, landschapsarchitect S. Slabbers.
- 20.10 uur : Film:
De duinrandzone in Vogelvlucht, van Lentevreugd tot Vogelenzang.
- 20.25 uur : Presentaties vanuit vier invalshoeken:
J. Beenakker (historisch-geograaf UvA):
De cultuurhistorische betekenis van de duinrand.
P. Barnhoorn (wethouder RO Noordwijk):
Stedelijke ontwikkelingen in de duinrandzone.
M. Janssen (directeur Stichting Duinbehoud):
Natuur, water en ecologie in de duinrandzone.
Ph. Kromhout (eigenaar campings Koningshof, De Noordduinen, De Zuidduinen):
Hoe gaat de recreatie-ondernemer om met de duinrand?
- 21.15 uur : Pauze.
- 21.30 uur : Vragen aan de inleiders, discussie met de zaal.
- 22.00 uur : Debat
'Vliegekamp Valkenburg en de duinrand: woningbouw met respect voor de binnenduinrandzone, hoe doe je dat?'
Deelnemers: Steven Slabbers, Jan Beenakker, Marc Janssen, Jos Wienen en gedeputeerde Leen van der Sar (Zuid-Holland).
- 22.30 uur : Borrel.

Het Voorjaarscongres is gratis toegankelijk voor iedereen die zich vooraf aanmeldt. Aanmeldingsformulieren zijn te vinden op www.hollandrijnland.net en op te vragen bij Holland Rijnland, tel. 0252-462400 of secretariaat@hollandrijnland.net.

Jos Wienen nieuwe voorzitter Stuurgroep Pact

Op 1 januari 2005 heeft burgemeester J. Wienen van Katwijk de voorzittershamer overgenomen van Marc Witteman. Jos Wienen heeft in het nieuw gevormde regio-bestuur van Holland Rijnland de portefeuille ruimtelijke ordening. Daarmee is hij meteen voorzitter van de Stuurgroep Pact van Teylingen. Zijn voorganger Marc Witteman, sinds januari waarnemend burgemeester van Warmond, blijft als vice-voorzitter actief in de Stuurgroep Pact. Wienen zal het Voorjaarscongres op 30 mei openen.

Jos Wienen, de nieuwe voorzitter van de Stuurgroep Pact van Teylingen

Colofon

Nieuwsbrief Pact van Teylingen voorjaar 2005

De Nieuwsbrief Pact van Teylingen geeft twee keer per jaar nieuws over de uitvoering van het Pact en Offensief van Teylingen en het Landshapsbeleidsplan Duin- en Bollenstreek.

Uitgave en eindverantwoording:

Frank Zaalberg,
Regio Holland Rijnland
Grachtweg 42
Postbus 87
2106 AB Lisse

Eindredactie:

Marca Bultink Communicatie,
Hillegom

Fotografie:

Holland Rijnland, Duinbehoud, Ph. Kromhout en Marca Bultink.

Ontwerp en productie:

Ed Bok, EBCC Lisse
Studio 4, Amsterdam

Druk:

Alkemada Printing Lisse.